

Hørings svar fra **Pensjon for alle** til *Høringsnotat om alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd*

Nei til full levealdersjustering

Pensjon for alle tar på det sterkeste avstand fra regjeringas forslag om å innføre full levealdersjustering av uføres alderspensjon fra folketrygden. Regjeringas vedtak er både kvinnefiendtlig og arbeiderfiendtlig. Flere kvinner enn menn blir helt eller delvis uføre før ordinær pensjonsalder. Arbeidstakere med fysisk og/ eller psykisk belastende arbeid er overrepresentert blant uføre. Men alle kan bli uføre. Nesten 4 av 10 forlater arbeidslivet som helt eller delvis ufør.

Ingen velger å bli uføre

Det er trist å lese når departementet i høringsnotatet bruker ord som «uføretilbøyeligheten». I ordet tilbøyelighet ligger et valg. Uføre har ikke et valg. Ingen velger uførhet. Likevel skal de uføre få livstidsstraff for sin sykdom eller nedsatte funksjonsevne. Noen er helt eller delvis uføre gjennom hele arbeidslivet, det store antallet uføre blir det i siste del av arbeidslivet. Felles for alle er at ytelsene er knappe og det er på ingen måte rom for ytterligere kutt.

Det er feil å sette uføre og arbeidsføre opp mot hverandre

I Norge i dag har vi et godt arbeidsliv og de fleste av oss trives på jobben og jobben er en viktig del av våre liv. Å være ufør er ikke et gode, verken økonomisk eller helsemessig. Vi bygger velferdsstatens premisser på å sikre dem som trenger det. Det må vi fortsette å gjøre. Det at man gjennomgående i argumentasjonen for å fjerne skjermingstillegget setter uføre og arbeidsføre opp mot hverandre er ikke verdig. Det at man ved avgang som 62-åring får en svært lav pensjon fra folketrygden er et problem, men det blir helt feil å forringe andre ytelser ytterligere ved å sette to grupper opp mot hverandre.

Legg til rette for at folk kan stå i arbeid – ikke straff dem som trenger å gå av

Det at pensjonsreformen ikke har den sterke effekten på tidlig avgang som man så for seg er ikke så overraskende. Som direktør for Senter for seniorpolitikk, Kari Østerud konkluderte med i 2016 angående valg om arbeid eller pensjonering: «Arbeidsmiljø, ledelse, arbeidsoppgaver, utviklingsmuligheter, økonomi, pensjon, helse og familieforhold – alt spiller inn.» «Pensjon for alle» mener tilrettelegging og bedre vilkår for seniorer er veien å gå, heller enn å straffe de som faktisk trenger å gå av. Et høyere nivå på hvor mye man faktisk skal kunne få i alderspensjon fra folketrygden er en mer legitim diskusjon enn det departementet nå gjør med å sette yrkesaktive 62-åringer som trenger å gå av og uføre opp mot hverandre.

Uføre må få pensjonsopptjening til de er 67 år

«Personer som mottar uføretrygd tjener opp pensjonsrettigheter som om de hadde fortsatt i jobb» står det i høringsnotatet. Dette er bare delvis sant ettersom uføres opptjening stanser ved 62 år. Uføre har i utgangspunktet en lavere opptjening enn arbeidsføre. Gjennomsnittlig utbetaling til en

ufør var i 2018 245.500 kroner ifølge NAV. «Pensjon for alle» mener derfor at uføre må få pensjonsopptjening opp til 67 år for at velferdsstaten skal oppfylle sitt formål, nemlig å gi økonomisk trygghet og bidra til at den enkelte skal kunne forsørge seg selv og klare seg selv best mulig til daglig. Når departementet er så opptatt av å sammenligne uføre og arbeidsføre, ser vi ingen grunn til å gjøre forskjell her og vi mener derfor det følger helt naturlig av departementets argumentasjon.

Ingen skal tape på å bli syk

Grunnleggende i vårt velferdssamfunn er at ingen skal tape på å bli syk. Som ufør går du ned til 2/3 av tidligere inntekt i uføretrygd. Før pensjonsreformen fikk du det samme i livsvarig alderspensjon som om du hadde vært i full jobb til 67 år. Sikring av en pensjon å leve av for uføre er en av hovedpilarene i velferdsstaten. Klarer vi ikke det, har vi sviktet.

Våre krav er:

- å fjerne all levealdersjustering for uføre.
- opptjening av pensjon til 67 år for uføre.